

Несколько первых компонент объясняют почти всю изменчивость системы, а оставшимися компонентами с дисперсией близкой к нулю, можно пренебречь.

Коэффициенты V_{ij} подбираются так, чтобы дисперсия комбинации S_{ij}^2 была наибольшей. Полученная задача решается методом Лагранжа. Аналогично определяются другие компоненты. На практике математическая часть расчета коэффициентов интегрального показателя реализуется с помощью прикладных статистических программных пакетов (STATGRAPH), что позволяет минимизировать ее трудоемкость.

С помощью математических методов определяются несколько вариантов интегрального показателя, которые по своему экономическому содержанию отражают общий уровень экономической эффективности инвестиционного проекта путем учета в одном показателе всех частных показателей.

Гац Л.Є.

Тернопільський державний технічний університет імені Івана Пулюя
ПОКАЗНИКИ ОЦІНКИ АКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ У РОЗВИТКУ
РАЦІОНАЛІЗАТОРСЬКОЇ РОБОТИ

Для оцінки стану ділової активності підприємств в напрямі раціоналізаторської роботи в розрізі окремих регіонів доцільно використовувати систему, яка включає такі показники:

1) коефіцієнти інтенсивного розвитку, що характеризують доходність рацпропозицій на рівні підприємства окремого регіону так і регіону в загальній ринковій структурі;

2) коефіцієнти екстенсивного розвитку, які показують питому вагу доходних рацпропозицій в загально зареєстрованій їх кількості.

Показники першої групи розраховувати наступним чином:

а) за кількістю рацпропозицій, що принесли дохід:

-коефіцієнт ($ЧН_i^d$) питомої частки доходних рацпропозицій i -го регіону

$$ЧН_i^d = \frac{N_i^d}{N_i^{зар}},$$

де N_i^d – кількість доходних рацпропозицій i -го регіону;

$N_i^{зар}$ -загальна кількість зареєстрованих рацпропозицій i -го регіону.

б) за часткою доходу від впроваджених рацпропозицій i -го регіону:

- середня доходність ($Д_i^{од}$) доходної рацпропозиції в i -му регіоні

$$Д_i^{од} = \frac{\sum_{j=1}^N D_i^j}{N_i^d},$$

де $\sum_{i=1}^N D_i^j$ – сукупний дохід і-го регіону від впровадження j-х рацпропозицій;

N – кількість рацпропозицій;

- коефіцієнт ($\text{ЧД}_i^{\text{од}}$) питомої частки регіонального доходу від впровадження рацпропозиції в загальній сукупності таких доходів усіх регіонів:

$$\text{ЧД}_i^{\text{од}} = \frac{D_i^{\text{од}}}{\sum_{i=1}^n D_i^{\text{од}}},$$

в) загальний коефіцієнт оцінки інтенсивного розвитку інноваційних процесів в напрямі розробки та впровадження рацпропозицій

$$K_{\text{інт}}^{\text{заг}} = \text{ЧН}_i^{\text{д}} * \text{ЧД}_i^{\text{од}}.$$

Друга група показників характеризує раціоналізаторську роботу за екстенсивним напрямом розвитку інноваційних процесів та включає наступні розрахунки:

а) за часткою ($K_i^{\text{акт}}$) раціоналізаторської активності і-го регіону:

$$K_i^{\text{акт}} = \frac{N_i^{\text{заг}}}{\sum_{i=1}^n N_i^{\text{заг}}},$$

б) за ознакою охоплення звітністю: $K_i^{\text{зв}} = \frac{\Pi_i^{\text{охзв}}}{\Pi_i^{\text{заг}}},$

де $K_i^{\text{зв}}$ – частка підприємств охоплених звітністю в загальній кількості зареєстрованих підприємств і-го регіону

$\Pi_i^{\text{охзв}}$ – кількість підприємств охоплених звітністю в і-му регіоні;

$\Pi_i^{\text{заг}}$ – загальна кількість підприємств зареєстрованих в і-му регіоні.

г) – загальний коефіцієнт екстенсивного розвитку раціоналізаторської роботи:

$$K_i^{\text{екст}} = \frac{K_i^{\text{акт}}}{\text{ЧП}_i^{\text{заг}}},$$

де ($\text{ЧП}_i^{\text{заг}}$) – частка працівників підприємств і-го регіону в загальній сукупності

працівників підприємств країни – $\text{ЧП}_i^{\text{заг}} = \frac{\text{Ч}_i^{\text{заг}}}{\sum_{i=1}^n \text{Ч}_i^{\text{заг}}},$

Запропонована система показників може бути використана для

проведення оцінки активності роботи підприємств та окремих соціально-економічних регіонів в напрямі розробки та впровадження інших об'єктів промислової власності.

Гладчук І.С.

Тернопільський державний технічний університет імені І.Пулюя
**ВАЖЛИВІСТЬ ВПЛИВУ РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ НА
ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК РЕГІОНУ**

Інноваційний вектор розвитку економіки України, обраний урядом, є дуже прогресивним і правильним, однак, лише система комплексних заходів щодо залучення всіх можливих ресурсів приведе до структурних змін в економіці. Соціально-економічне відродження регіону на даному етапі трансформаційних перетворень значною мірою визначається ефективністю використання наявного ресурсного потенціалу. Актуальною є проблема розробки та реалізації інноваційних моделей розвитку регіонів, і, в першу чергу, культурно та економічно привабливих, ресурсно багатих. Покращення добробуту населення залежить від ефективної реалізації регіональної соціально-економічної політики у сфері використання місцевого природно-ресурсного потенціалу, яка має використовувати усі наявні фінансові, адміністративно-правові та інституційні важелі, що здатні максимальною мірою сприяти розширенню відтворенню природного капіталу, не суперечити цілям ресурсно-екологічної безпеки регіону.

В економічному розвитку країни важливе місце займають природні багатства. Однак, у руслі інноваційної політики держави питання ефективного використання ресурсного потенціалу залишається відкритим.

Сьогодні особливо важливого значення набуває формування цільових інноваційних програм на рівні регіону. Регіональні інноваційні програми являють собою узгоджені за ресурсами, виконавцями та термінами науково-дослідні, проектно-конструкторські, виробничі, соціально-економічні, організаційно-господарські та інші проекти, які забезпечують ефективне вирішення цільових завдань регіонів. Здійснення реструктуризації депресивних регіонів засвідчило, що вивести їх з кризового стану можливо лише завдяки розвитку наукомістких галузей, ефективному впровадженню інновацій. Доцільно використовувати такий принцип управління – зосередження сил і ресурсів на пріоритетних напрямках з оголошенням їх стратегічно важливими і створення особливо сприятливих умов для їх розвитку. Формування і реалізація інноваційної політики в Україні повинна здійснюватись у рамках загальної концепції економічного розвитку з врахуванням існуючого науково-технічного потенціалу, рівня розвитку промисловості та ресурсних можливостей.

Правильний вибір стратегії дозволяє зосередити зусилля і ресурси на реалізації потенціалу економічного розвитку і тим самим забезпечити розвиток регіонів у ринкових умовах. При розробці стратегії визначаються місце, роль і